

PÅ FÄRDVÄGARNÄ

Till min längtan

Du är livets bröd och vin och du är drycken som kan döda,
från det gamla ur det gångna i mitt blod du droppat ner.
O, du läker deras fötter som bland törnen förblöda,
du är sändebud till honom som i ensamheten ber.

Vart du för mig vet jag icke, om till djup, till himlar höga,
men du viker ej ifrån mig förrän jag är stoft och mull,
förrän tung och kylig jord har täppt igen mitt brustna öga,
förrän sövd av dina sånger jag på vägen stupat kull.

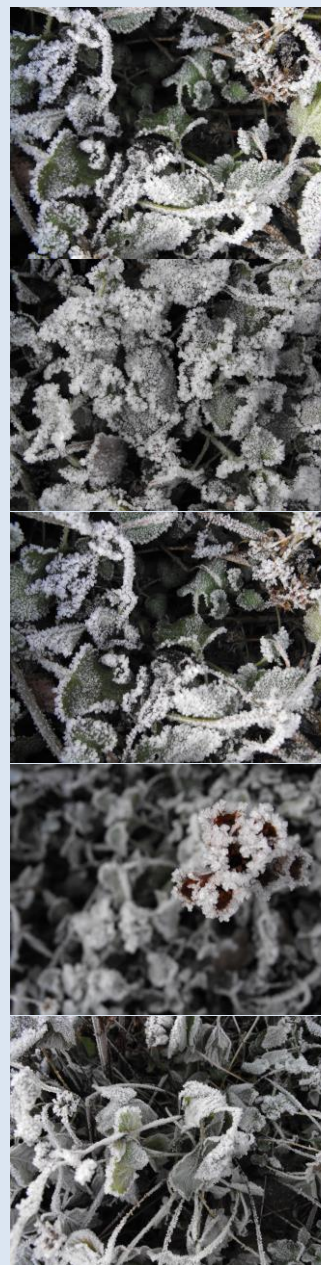
Du är min, o drottning Längtan, aldrig tröttnar du att kalla
och att tyst och heligt stilla vid min bädd i natten stå.
Mörk och hög mitt hjärta vill du draga till dig och befalla
att bevingat emot himlen genom stjärnekvällen gå.

Och om än du tog min glädje, aldrig har du dock din like,
himlens upphov var din moder och din far var Herren Gud.
Kom ihåg mig, ljusets dotter, när du kommer i ditt rike,
låt mig lägga ned mitt huvud mot en flik utav din skrud.

Livet födde du och bar det fram på starka unga händer,
närde det en tid med glädje ur ditt rika jungfrubröst.
Steg med uppåt lyfta armar på vår lyckas sista bränder,
tog farväl av vår och sommar och steg ut i dödens höst.

Hösten fick du, vintern drack du skön tills hjärtat sakta skälvde,
allt blev lysande och härligt, jord och rosor, gräs och is.
Över dig en evig himmel, hård men stjärnesållad välvde,
där du stapplade på vägen upp till fridens paradys.

(1918)

DAN ANDERSSON
SÄLLSKAPET

Bildat den 4 augusti 1062

KÄRA DAN ANDERSSON- VÄN

Tiden går och vi med den. Den kallaste årstiden är här och snötäcket har svept in Dalarna i vackert mäktigt vinterskrud. Långt borta är senaste årstiden med frodig grönska och långt är det till nästa sommar. De små fotografierna på omslaget och i tidningen är från min frostbitna trädgård, som nu gått in i en tid av stilla vila.

För 100 år sedan, 1918, var det en turbulent tid i Sverige. Den tid som Dan Andersson levde i och skildrade. 1918 var ett av de mest dramatiska åren i Sveriges historia. Svält och stark politisk oro präglade det djupt ojämlika samhället. Men 1918 blev också året då landet blev modernt. Sveriges politiska system förändrades i grunden genom ett riksdagsbeslut, och det första klivet mot lika och allmän rösträtt för män och kvinnor togs. Folkbildande och läsvärt om denna omvälvande tid har Per T Ohlsson skrivit i sin nya bok *1918 – Året då Sverige blev Sverige* (2017).

På Dan Andersson Museum går tiden sin gilla gång. Museigruppen håller ställningarna, men välkomnar alltid nya krafter om du känner dig manad. Kulturcaféer blir det även i vår och så firar vi naturligtvis Dan Anderssons födelsedag 6 april. Vårträffen 2018 går traditionsenligt av stapeln under Kristi Himmelsfärdshelgen 10-12 maj.

Vi har städat bland viktiga papper och bland annat hittat det intressanta brev du ser på detta uppslag. Ett brev som Gunnar Turesson författade 1972 avseende Dan Anderssons svarta fiol. Fiolen återfinns numera på Dan Andersson Museum och spelmannen Lasse Fredriksson har, numera, hedersuppgiften att spela på den svarta fiolen som en del av Dan Andersson-veckans invigningsprogram.

Brevet, och andra viktiga papper som blivit liggande på olika ställen i Ludvika, kommer nu att lämnas till den stora Dalasamlingen på stadsbiblioteket i Falun, enligt önskemål och en gammal överenskommelse med Dan Anderssons dotter, Monika Sedell. I Dalasamlingen finns nu samlat och organiserat viktigt forskningsmaterial om Dan Andersson för alla intresserade att ta del av.

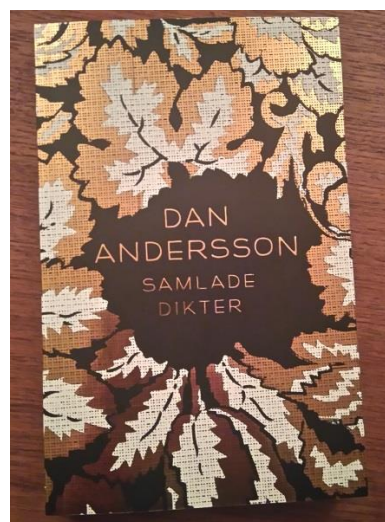
Dan Andersson-veckan kan kännas långt borta, så här mitt i vargavintern, men planeringen är nu i full gång. Festivalgeneralen Anna Silfverin, kultursekreterare på Ludvika kommun, har många bitar att foga samman för det imponerande pussel som detta stora arrangemang är. Många arrangörer, många programidéer och många viljor ska samspela 28 juli – 5 augusti 2018. I år är det dessutom ett speciellt år.

För i år 30-årsjubilerar Dan Andersson-veckan! 1988 firades 100-årsminnet av Dan Anderssons födelse med stora festligheter i Ludvikabygden och ur dessa festligheter föddes tankarna på ett återkommande arrangemang. Kloka huvuden slogs ihop och premiären för Dan Andersson-veckan genomfördes 1989. Det är mycket spännande att vara med i detta stora pusselbygge och vi ser fram emot sommaren 2018 med tillförsikt.

Men än så länge inbjuder vintern till lugn och vila efter arbetsdagens slut. Det är tid för eftertanke. Tid för en god bok.

Ylva Sellin Isaksson

Ordförande, Dan Andersson Sällskapet

INNEHÅLL NR 34 - 2018

2. ***Kära Dan Andersson-vän***
av Ylva Sellin Isaksson
3. ***Brev avseende Dan Anderssons svarta fiol***
av Gunnar Turesson
4. ***Finnmarkens spelman bakom odödliga visor***
av Georg Hahne
5. ***Lämna in förslag på pristagare 2018***
6. ***Snöharpan***
av Dan Andersson
7. ***Gillet på vinden***
av Dan Andersson
9. ***Dan Andersson Museum Vårträffen 2018***
Dan Andersson-veckan 2018
10. ***To konstnere***
av Elsebeth Bang
12. ***Medlemsinformation***

Advokat Sven Junzell

Nordal Arvika.

Med anledning av dagens telefonsamtal ang. Dan Anderssons svarta fiol vill jag meddela att den inköptes vid pingsttiden sommaren 1920 av fröken Lilly Åsberg av Dan Andersson personligen för den blygsamma summan av tio kronor.

Hon gästade då min syster Olga i deras hem i Gonäs, Dalarna. Efter Dan Anderssons död hösten 1920 ville min syster återköpa fiolen men blev nekad. Efter min syster Olgas död 1948 bevakade jag fiolens vidare öden. Då fröken Åsberg var den sista i raden av fem systrar, trodde jag, att hon avsåg att testamentera fiolen till någon, som hon ansåg "värdig." - Så föll hennes ord till mig.

Ännu då alla systrarna Åsberg levde, det var 1955, då de bodde på Högåsen nära Arvika, togs på min begäran ett foto av fiolen jämte stråke och låda. Till inramning på bordet ställde vi Dans porträtt, blommor och ett ljus. Detta foto ingår i mitt verk Värmländska kulturtraditioner del III, Finsk odling dikt och musik 1964. På sidorna 189 - 191 berättar jag utförligt om fiolens förhistoria och om hur Dan tillbytte sig den för ett billigt fickur.

Fröken Åsberg betraktade fiolen som en dyrgrip och värderade den vid ett tillfälle till 5000:- kr, vilket jag ansågs vara väl högt. Det var vid det tiden då Dan Anderssons ungdomsbrev blev sålda på auktion i Ronneby för 30 000 Kr. till Faluns Bibliotek. Det är möjligt att Dan Anderssons Sällskapet eller Dan Anderssons dotter fru Monica Sedell hade bjudit på fiolen vid en event. auktion. Men eftersom inget testamente blivit funnet efter fröken Åsberg så finner jag Ingesunds Musikhögskola vara en "värdig" plats för denna "litterära fiol", som systrarna Åsberg vaktade i 52 år.

Skulle Ingesunds Musikhögskola vara intresserad av mina värmländska kulturforskningar, så vore det lämpligt att inköpa del III av detta verk och slå upp sidan 189 och lägga vid sidan om instrumentet med fotot som bevis på äktheten.

Med största högaktning

Gunnar Turesson

Änggården Hammarö den 8 december 1972

sr.se

FINNMARKENS SPELMAN BAKOM ODÖDLIGA VISOR

Han hör till förgrundsfigurerna när det gäller bevarandet av finnmarkskulturen. Han tolkade Dan Anderssons dikter och gjorde några odödliga tonsättningar. Historieberättaren, vissångaren och tonsättaren Gunde Johansson skulle ha fyllt 96 år i år.

Värmlänningen Gunde Johansson var lanthandlaren och folkskolläraren som sadlade om och blev rikskändis som en vistolckare och historieberättare av rang.

Gunde, bördig från Filipstadstrakten, kom att slå ned sina bopålar i Hällefors. Där fungerade han som skollärare fram till början av 1960-talet. Men hans intresse hade tidigt väckts för skalderna Nils Ferlin och Dan Andersson och inte minst finnmarkskulturen och Bergslagen. Och att tonsätta dikter och skriva texter.

I början av 50-talet kom Gunde i nära kontakt med Ferlin genom konstnären, författaren och Dans nära vän Waldemar Bernhard.

Vi behöver skalderna

Gunde lade ut texten när jag intervjuade honom 1968:

Fröding, Ferlin och Fredrik Dahlgren är skalder som har haft en nära kontakt med livet och som betytt en hel del för mig.

Vad jag kan minnas av Ferlin från Filipstadstiden var hans renhårighet, hans känsla för de som var förkomna i samhället. Inte sällan kom han därför i konfrontation med polismakten i samhället.

Ferlin menade att man inte skulle vända sig bort från någon. Vi har alla del i skulden. Jag ser honom som en behövlig moralist!

Oftast springer vi ifrån tillvaron och då behöver vi skaldernas tillbakablickar.

Gunde Johansson tonsatte så småningom flera av Ferlins dikter.

I svenskarnas hjärtan

Från Nils Ferlin är tonerna inte långt bort till Dan Andersson. Gunde har musikaliskt tolkat flera av Dans dikter och som blivit odödliga; *Gunnar Vägman, Jag skall gå genom tysta skyar* och inte minst *Omkring tiggarn från Luossa*. Redan 1952 tonsatte han "tiggarn" som spelats in av många kända artister genom åren och som med Hoote-nanny Singers blev en av de riktiga långkörarna på Svensktoppen.

Du sjunger väl Dan Andersson, frågade Ferlin, då jag reste runt i parkerna. Men risken var inte stor att jag skulle förbigå Dan. Berättade Gunde.

Gunde Johansson var också en drivande kraft bakom starten av Dan Andersson Sällskapet, som har till uppgift att bland mycket annat stötta bevarandet av skaldens diktartstuga vid Luossa i Skattlösberg.

Söndagens den 5 augusti 1962 bildades Dan Andersson Sällskapet. I den första interimsstyrelsen blev Gunde sekreterare och skattmästare.

Stiftarna i övrigt var Ingegerd Bergdahl-Parling, Waldemar Bernhard, Greta och Otto Blixt, E.R. Gummerus, Britta Johansson, Ivan Oljelund, Nils Parling, Fridolf Persson, Bo Setterlind och Erik Uhlin – idel kända kultur- och finnmarksprofiler.

Prisats

Gunde Johansson fick Dan Andersson Priset 1978 och belönades med Nils Ferlin Sällskapets Trubadurpris 1980. 1992, när Gunde fyllde 70 år, tilldelades han Illis Quorum, regeringens medalj för framstående kulturella och konstnärliga insatser.

Men den visa som man kanske mest förknippar med Gunde Johansson är *Torparvisan* som han skrev redan 1948 till sin mors 50-årsdag. Fylld av humor och vardagsfilosofi.

Historieberättaren

Det var inte bara sången och musiken som gjorde att Gunde blev folkkär. Han var även en oslagbar historieberättare. Det livliga bergslagslynnat gick inte att ta miste på. Allvar och glädje, humor och svartsyn blandat.

Högt tempo kännetecknade Gunde Johansson under 1960-talet. Han medverkade i radioprogram, föreläsningar, med visafnarnar, som skådespelare och turnerande i folkparkerna. Det hindrade inte den tidigare folkskolläraren att på nytt sätta sig på skolbänken. Han skrev in sig vid universitetet i Göteborg och tog flera "tunga" betyg.

TV-kändis

På 60-talet gjorde Gunde Johansson och fotografen Rolf Nordin några TV-filmer - *Finnmarkens Spelmän* - som fick fina kritikermottaganden och stort genomslag.

1962 medverkade Gunde i TV-programmet *Hylands Hörna* och den välpratande Hyland fick knappt en syl med i vädret.

Det blev en repris i "Hörnan" 1970, samma år som Gunde även var värd för programmet *Sommar* i radion.

1986 fick han så nästan ett eget levnadsprogram i form av *Här är ditt liv*. Ett sorts Grand Final.

Gunde Johansson:

Farfar var finntorpare och det var fattigt och eländigt på den tiden. Han höll sig med dräng, men denne var nog rikare än farfar. Kossorna var så magra att de vid ostadigt väder blåste fast i gårdesgården och han var tvungen att hålla fast dem i rumpan. Annars blev de för framtunga med huvudena.

Georg Hahne

LÄMNA IN FÖRSLAG PÅ PRISTAGARE 2018

DET STORA DAN ANDERSSON-PRISET

Priset ska tilldelas nationellt etablerade poeter, författare, visdiktare eller musikanter som verkar i Dan Anderssons anda eller personer som förtjänstfullt bidragit till att nationellt skapa kunskap och förståelse för Dan Anderssons liv och författargärning.

GUNDE JOHANSSON-PRISET

Priset ska tilldelas den eller de personer som på ett positivt, lyhört och utåtriktat sätt arbetar med att föra ut Gunde Johanssons verk och anda i ord och ton till en bred allmänhet.

Vill du veta mer om priserna och vilka som fått dem tidigare så kan du läsa på Dan Andersson Sällskapets hemsida under fliken LYSSNA/LÄS!

Priserna delas ut under Dan Andersson-veckan 2018. Dan Andersson Sällskapets medlemmar kan skicka förslag på pristagare* - **senast 15 mars 2018** - till

DAN ANDERSSON MUSEUM
Engelbrektsgatan 8
771 30 Ludvika
danmuseet@gmail.com

JURYARBETET 2018

Förslagen hanteras av 3 jurygrupper som tar beslut i frågan om vilka som blir årets pristagare. Dan Andersson-prisets jury består av Lars G Lindström, Heidi Baier, Ellinor Brolin och Ylva Sellin Isaksson. Gunde Johansson-prisets jury består av Ingrid Johansson, Billey Shamrock och Puch Magnus Olsson. Lilla Dan Andersson-prisets jury består av Michael Toivio, Daniel Svensson och Ylva Sellin Isaksson*,

* Lilla Dan Andersson-priset behandlas separat i år.

CD 2006

Snöharpan

Hon stod ensam med strängar av frost i sitt hår
och spelade i nattvinden sen.
Och hon var som en harpa i salar av is,
den skälvande snöböjda en.
Och en gosse kom och hörde, som silke var
hans hår
och hans öga hade tårarnas glans:
o, jag visste ej, han sade, att i fattigaste skog
så mycken skimrande härlighet fanns.

O, hör, det är toner av pärlor och guld,
det är sången om den eviga sommarens land,
av sjungande stjärnor är all himmelen full
och av härlighet stå skyarna i brand.
O, vind, du må sjunga mig från hem och hus,
du må komma mig att glömma bort moder
min,
men lär mig, men lär mig att sjunga som du,
och ge mig en harpa som din.

Och vinden han sade: din glädje och gud
och mera får du ge för en harpa som min.
Om du ger mig den kärlek du ännu ej känt
och all människors lycka, är harpan din.
Ty en glädje fördold för allt kött skall du få -

men bitter som kärblommans bär -
och en nämlös ångest att nära dig på
och harpan jag spelade här.

Men varför skall du giva mig mörker och sorg,
när din harpa och din sång är mig nog,
fast aldrig har jag gråtit såsom i natt
när din ande över strängarna drog?
Men vinden sade: så vet att min sång
den är dånet från det dansande hav
och skräcken som ropar i vaknatten lång
och de vitaste benen i grav.

Den som älskar som människor kan ej sjunga
som jag
och min harpa skall lära dig din moder försmå,
och nu tar jag den kärlek du ännu ej har känt,
så tag nu din harpa och gå.
Och den harpan bär du väl redan i ditt bröst
och det här är blott den snöböjda en,
och din barndom är gången, gå sjung om din
höst
men skynda dig ty natten är sen.

Och han vandrade och sjöng och han kände väl
att han spelade sitt bröst till ett sår,
och för harpan han glömde att bedja
för sin själ genom tröstlösa år.

Och när han sjungit en mörkhårig jungfru
till att giva sig så vit såsom snö,
då sjöng han till harpan en visa
om att ensam och glädjelös dö.

Men hon ville ha sångarens kärlek:
du skall tacka vid din harpa för allt jag dig gav
-

Och han sade: min kärlek åt en stjärna
och min harpa åt det dansande hav.
Och hon sade: du har dårat mig med sånger,
du har sjungit bort mitt hjärta i stjärnornas
sken
Och han sade: när du böjer dig och gråter
då liknar du den snöböjda en.

Och hon snyftade: du tog vad jag ägde,
jag förbannar dig och kvällen, jag vill höra dig
vred
Och han sade: jag ser månen som en konung
gå
över mörknande dalarna ned.
Du må kasta dig i gräset och gråta,
du må dö som den vindfällda gran -
Jag skall spela vid det skummande havet
och dö som den sjungande svan.

Men han krälade som ormen mot sitt gömsle,
när solen slutat värma och kvällen blivit sen,
och så hann han sin barndoms skogar igen
och föll ned för den snöböjda en.
Och han sade: tag åter din harpa,
må ondskan spela sina visor på den!
Jag vill veta vad jag bytte för mitt renaste
guld:
ge mig barndomens hjärta igen!

Och då kände han en skälvande, kvävande
makt,
något sög sig i sårade bröstet fast,
och hans hjärta av stormande kärlek
det fylldes till brädden och brast.

Ur Efterlämnade dikter (1922)

Gillet på vinden

Jag satt på min ödsliga vind en kväll och
beskådade ängarnas höst,
och läste och tänkte på Jonson som i fjol fick
ro för sitt bröst.

Har han fått en hydda att bo i i de blånande
rymdernas damm?
Eller går han kring tåkten och spökar och
vågar säj inte fram?

Då lyste det till som stjärnor, det vände ett
blad i min bok,
det ljusnade kring min skumma vind, och jag
tänkte det var på tok:
nu har gamla Johanna somnat och elden är
kommen lös -
och fastän det var fråga om hetta så tycktes
mäj jag frös.

Det var i den skummande natten, det var
mellan ett och tolv -
Det rörde i mina papper och det tassade kring
mitt golv.
Och en vinande ånga blåste på
hundraårsåsarnas damm
och si, ur den vaggande ångan klev Jonatan
Jonson fram.

Och jag sade: "Det gläder en yngling att du
tagit däj ända hit,
det är som en helg på min fattiga vind att
skåda sån visit,
och om inte du ändrat vanor så tag ett glas
med en gammal kamrat,
för gamla Johanna har lagt säj, så det blir
klent med mat."

Och han svarade: "Att få se däj ren länge
önskade jag,
men villsam är vägen i rymderna bland
stjärnor av alla de slag."
Vi satt vid vårt stora mangelbord och stormig
var natten och fin,
och jag väckte upp Johanna och sa till om öl
och vin.

Till sist jag smög en fråga litet blygt och
stammade fram:
"Jag undrar - säj, är det historier, det där om

vår Herre och Skam?

Får bara de renaste helgon på de saliga öar
bo?

Och finns det inga himlar för dom som är
klena att tro?"

Och han sa: "Jag är timmerman Jonson och
föga lärd som du sett,
och jag väckte bekymmer på jorden för mitt
självlärd timmermansvett,
och de lärda ville hänga mäj, för jag kan ej ett
ord latin,
och en ängel tog så fort jag dog och gav allt
jag läst åt hin.

Men jag hörde en sång på en stjärna en gång,
som jag minns en smul av än,
det var sången om pinan av världarnas synd
och om Herren av himmelen.
Men en stjärnornas sångare sade mäj att det
där var en jordisk sång,
som en ängel lärt för övnings skull när han
hämtat en själ en gång.

Och den allra högsta sången, den sjöngo de
efteråt,
och fast jag inte begrep ett ord, jag brast i en
hejdlös gråt –

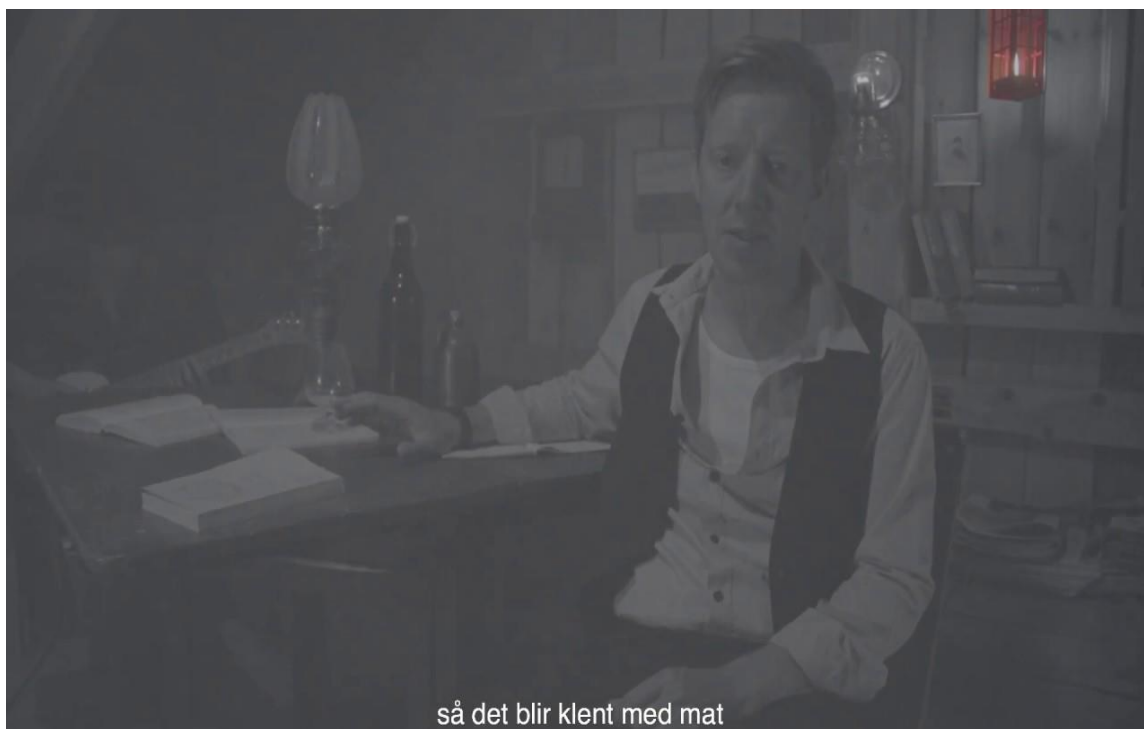
det var utanför alla hjärtan och en stjärnbana
framför allt vett -
det var vad intet öra hört och intet öga sett."

*

Och månen lyste och stormen sjöng i luckor
och ås och knut,
och vinet var gammalt och ölet starkt och min
fröjd var utan slut.
Vi drack för den dödande hösten och för
gravarnas heliga ro,
och vi drack för alla de saliga som på höga
stjärnor bo.

Jag såg hans panna lysa som silver, snö och
ben,
och sakta, dracks han upp av månens
strömmande sken.
Därute började morgonen alla ängar i grånad
klä,
och stormen röt sin hårda sång genom
gavelväggarnas trä.

Ur Svarta ballader (1917)

så det blir klenat med mat

Erik Löfmarck: *Gillet på vinden*, publicerad på Youtube 16 oktober 2017.

DAN ANDERSSON MUSEUM

Dan Andersson Museum är numera öppet tisdagar, torsdagar och lördagar kl 12-15. Bemanningen sköts ideellt av sällskapets museigrupp. Vill du hjälpa till? Det är både uppskattat och värdefullt. Kontakta museet - danmuseet@gmail.com, 0240-100 16 - eller styrelseledamoten Robert Svensson: 070-631 86 45.

Vi fortsätter med kulturcaféerna på Dan Andersson Museum. Sista lördagen i månaden är det kulturcafé kl 12-15 under vinterhalvåret. Vi träffas och fikar, umgås, musicerar, läser poesi och diskuterar. Kulturcaféerna är öppna scener där alla är välkomna att framträda, men föränmäl gärna din medverkan för att försäkra dig om plats.

Datumen för vårens kulturcaféer är:

- 28 januari
- 24 februari
- 28 april
- 26 maj

Sista lördagen i mars är Påskafest och då är Dan Andersson Museum stängt, men fredagen därpå,

6 april, firar vi Dan Anderssons födelsedag med extra öppet på museet kl 12-15. Då är det kulturcafé med öppen scen och tårtkalas. Saxdalens Manskör arrangerar därefter födelsedagskonsert i Ludvika Folkets Hus.

VÅRTRÄFFEN 2018

Kristi Himmelsfärdshegen 10-12 maj 2018 är det dags för Dan Andersson Sällskapets Vårträff. Vi har denna gång bokat in Morhagens fäbodhotell i Sunnansjö - <http://morhagenhotell.se>. Traditionsenlig startar vi programmet med konsert i Ludvika Ulrika kyrka på torsdagskvällen och kyrkogårdsvandring på fredag förmiddag. Därefter blir det tid för umgänge, förkovran, diskussioner, musicerande och god mat på hotellet. Detaljerad programinfo om Vårträffen skickas ut separat i början av våren till alla medlemmar. För mer information och föränmälän, kontakta museet eller Robert Svensson.

DAN ANDERSSON-VECKAN

Planeringsarbetet inför 30-årsjubilerande Dan Andersson-veckan är i full gång. Dan Andersson Sällskapet har i år, bland mycket annat, det stora nöjet att presentera

Skrivarkurs med Jimmy Ginsby! *Utifrån deltagarnas texter och nivå vässar vi språk och pennor tillsammans. Med Dan Andersson som osynlig kursdeltagare låter vi oss inspireras att skriva nytt. Vi tar oss tid för samtal och reflektioner om och kring diktandets roll och funktion, det egna och inte minst Dan Anderssons.*

Kursledare är Jimmy Ginsby som har ett mångårigt förflutet som lyrisk ledsagare och poesipedagog, bla på landets visskolor och inom olika studieförbund. Han har själv flera diktsamlingar i bagaget och har blivit uppmärksammas för sin behandling av det svenska språket. Han fick bland annat Olle Adolphsons minnesfonds stipendium 2009 och det nyinstiftade Anders Frostenson-stiftelsens Stora Psalmförfattarstipendium 2016. Han är också översättare av i huvudsak norsk skönlitteratur. Och, sist men inte minst, han var Dan Andersson Sällskapets ordförande 2013-2016.

Detaljerad information om skrivarkursen kommer i Dan Andersson-veckans broschyr. Vid tidig intresseanmälan, kontakta Dan Andersson Museum.

TO KUNSTNERE

Jeg hørte hans navn blive nævnt ! Hvem taler I om ? Der lød nogle usammenhængende ord og forklaringer, som jeg ikke helt forstod men grundene noget over alligevel. Ordene blev sagt med en usikkerhed og tvivl.

Jeg prøvede i mit indre at samle de få brudstykker, jeg havde hørt og begav mig afsted på en noget usikker og tvivlsom vandring. Hvorfor var det så vigtigt, at begive sig afsted ? Ja, det er ikke altid så enkelt at svare på ! Men – på en eller anden måde, var der noget, der sagde mig, at jeg måtte gå. Var det et budskab om noget, vi ikke måtte overse ?

Gennem stormen og sneens hårde slag i ansigtet, bliver hvert et skridt så tungt så tungt. Ikke bare det, men når mennesker også sulter – bliver vandringen endnu alvorligere. Og – da bliver ordene : " För den hårdaste skaren och bittraste vinden, för det fattiga folket som slåss för sitt bröd," til virkelighed.

*Det är mil efter mil till lador och hus,
där frosten går tjurig vid grind,
här är lustigt i stockeldens gula ljus,
som darrar i nattens vind.*

Det er her på dette sted, jeg mødte Dan Andersson. Samtalen gik ad mange veje. Oplevelsen om søsterens død. "Hvordan kan man tro på sådan en Gud ? Og – farmor som i sin fattigdom måtte kæmpe for sine børn – og sig selv for at leve og overleve kampen mod ondskaben. Jeg sidder stille og lytter, kan knapt forstå ordenes alvor, men så alligevel aner jeg noget.

: " Ja, og så faster Christina i Kestina ! " ordene bliver sagt med vægt og fortvivlelse i stemmen. Han fortsætter : " Når man sådan sidder i sin ensomhed for at passe milerne, så går tankerne på langfart om noget, der engang var smukt. Eller var det bare et ønske ? Så bliver tankerne til ord, og ordene til en fortælling om digtet " Jag väntar " Jeg betages af den inderlighed, som ordene dækker over. Flere gange er der noget, jeg vil spørge om, men det er, som om mine ord ingen vægt har.

Glæden findes også i timmerkojan – i samværet med mennesker som forstår. – i kammeratskabet – i glæden over dem, der blev ens nærmeste. Midt i glæden og det fredfyldte, findes den indre uro også. Så lyder ordene gennem den tudende storm.

*Tre sorgens strängar har jag
– den fjärde har gott av,
den brast i en skälkning
på den bästa vännens grav.
Men ända in i döden
vill jag följa er med sång
– och jag vill dö och jag vill spela
till uppståndelse en gång.*

Samtalen fortsætter om det, der for ham var kernen, men samtidig tvivlen og troen for dette liv. Fandtes det bakom og bortom ? Hvilke øjeblikke, når samtalen opstår mellem mennesker !

Så var det tid til at bryde op

Årerne går, men indholdet i samtalen fra dengang står lyslevende. Digtene og fortællingerne følger os og lever den dag i dag. Netop det, har mange kunstnere gennem tiderne værnet om. Så vi bevæger os op i vor tid, samtidig med, at vi aldrig glemmer, hvad de dybe skove betød for de mennesker, der levede i dem. Ligeså fattigdommen, nøden og volden. Vi ved også godt, at alt dette findes stadig.

Et af de mennesker, som har fortalt historierne og levendegjort dem i kraft af sin sang og musik, er den svenske visesanger, Pär Sörman. Med sin dybe respekt og ærbødighed for sit medmenneske og Dan Anderssons digtning, blev det ham, der beretter, som kun han kan. Det blev et meget interessant stykke arbejde med "Foreningen Norden" her i Danmark gennem det sidste år

Herning kirke

Alle brikker faldt på plads og i slutningen af september 2017, kom Pär Sörman til Struer og Herning kirker i Vestjylland, for at holde koncerter. Pär fortalte historien om Dan Andersson, Evert Taube, Nils Ferlin og mange flere gennem sin gripende sang og stor indføling.

Dagene oprandt for begge kirkekoncerter og tilhørerne gik ikke skuffede hjem. Vi vandrede gennem kulden og mørket ved lyden af "Helg-

dagskväll i timmerkojan." Dagslyset blev tydeligere og længslen stor med ønsket om, at vente på "Den käraste, den käraste med øgon blå. "Medmenneskeligheden og omsorgen til " Min syster " blev skrevet til en elsket søster. På de kendte stier, mødte Dan " Tok Jakob. "Med sit enfold og barnesind, bliver han model for Dan Andersson i visen " Spelmannen. " Sindsstemningerne skifter karakter fra mørket til lyset, i kærlighedsvisen " Till min Märta", som er tonsat av bland andra av Pär Sörman. Herfra går vi over til "Minnet, " en afskedsvisse mellem Dan Andersson og Märta. Vandringen om tanken mellem det guddommelige og det menneskelige, er noget centralt i visen : "Omkring Tiggarn från Luossa. "

" Jag ska gå genom tysta skyar, " blev afslutningen på Pär Sörmans kirkekoncert i Struer.

Med stor tak til Pär Sörman for to fantastiske koncerter. For medleven og empati – For medmedmenneskelighed og dyb indsigt i menneskers liv og færden.

Elsebeth Bang

MEDLEMSINFORMATION

Till gamla och nya medlemmar i Dan Andersson Sällskapet: kom ihåg att betala in medlemsavgiften för verksamhetsåret 2017/2018!

Medlemskap i Dan Andersson Sällskapet stöttar arbetet med att bevara Dan Anderssons minne och Dan Andersson Museum. Som medlem får du kontinuerlig programinformation, rabatter under den årligen återkommande stora Dan Andersson-veckan (alltid vid månadsskiftet juli/augusti), medlemstidningen *På Färdvägarna* mm.

Medlemsavgiften är 300 kr per år, för ytterligare familjemedlem 100 kr. Är du under 25 år kostar det bara 150 kronor. Vill du bli ständig medlem i Dan Andersson Sällskapet betalar du en engångssumma på 2500 kronor. Föreningar och företag betalar 300 kr per år.

Medlemsavgiften betalas på

- plusgiro: 59 32 42-1
- Skriv ditt namn
- Skriv din adress
- Skriv din e-postadress

Verksamhetsåret sträcker sig från 1 juni till sista maj. **Tack för ditt stöd!**

AVSÄNDARE

Dan Andersson Sällskapet
Dan Andersson Museum
Engelbrektsgatan 8
S-771 30 LUDVIKA

PÅ FÄRDVÄGARNA

På färdvägarna är Dan Andersson Sällskapets medlemstidning. Den utkommer 3 gånger om året. Pappersupplaga 650 ex. Medlemstidningen *På färdvägarna* finns även i digitalt format.

Redaktör, grafisk formgivning och redigering:
Ylva Sellin Isaksson, ordförande för Dan Andersson Sällskapet: 813sellin@gmail.com

ISSN 1652-1986.

E-POST

Meddela oss din e-postadress så får du tidningen *På färdvägarna* digitalt och snabbt. Kontakta Dan Andersson Museum eller sällskapets sekreterare:

tommy.brolin@gmail.com

KONTAKT

Dan Andersson Museum

0240-100 16

danmuseet@gmail.com

www.dansallskapet.hemsida24.se

www.facebook.com/danasallskap